

til Gangstier til Kirke og Thinghuus, og det uden Hensyn til, hvad den foregaaende Uygivning forsaavidt maatte indeholde. Det foreskommer mig ogsaa, at naar Berettigelsen til at anlægge saadanne offentlige Gangstier knyttes til, som Lovudkastets § 1 siger, deres Nødvendighed eller almindelige Benyttelse, altsaa ikke til de Interessser, som de enkelte Beboere kunne have deraf, og naar der derhos paalægges Communerne, hvad deres Bestyrelse selvgelig har at paasee, deels en Forpligtelse til Erstatning, og deels en Forpligtelse til Vedligeholdelse, saa kan man fornøstigtviis heller ikke frygte for, at saadanne Gangstier ville blive optagne i Regulativet, uden hvor der virkelig gjør sig gjældende en saadan Nødvendighed, en saadan almindelig Interesse, som er tilfattet i Lovens 1ste Paragraph. Det vilde jo ellers være til aabenbar Tab og Skade for Kommunen, naar dens Bestyrelse i Regulativet vilde optage saadanne Gangstier, da den derved paalagde Kommunen de Forpligtelser, som Lovudkastets § 4 gaaer ud paa at hjemle; og skulde Bestyrelsen af en Commune i denne Henseende feile, og glemme den almindelige Interesse for den partikulair, saa er der jo i Lovudkastets 3die Paragraph aabnet en Udgang til Paaanke, som, hvad Landet angaaer, efter min Formening ikke kan give Anledning til nogen Udsættelse, idet det nemlig er undergivet Amtsraadets Skjon, hvorvidt det er beføiet, hvad Sogneforstanderskabet har antaget. Derimod skulde jeg, hvad Kjøbstæderne angaaer, være tilbøielig til at slutte mig til en Bemærkning af en anden æret Taler (Orsted), idet nemlig Appellen eller Paaanken for Kjøbstædernes Vedkommende alene undergives Amtmanden, og der vistnok kan siges Afskilligt for, at dette er mindre fyldestgjørende end naar den paa Landet er underlagt Amtsraadet, saaat der maaffee kunde være nogen Anledning til at gjøre den samme Regel anvendelig for Kjøbstædernes Vedkommende, som der i Slutningen af § 3 er givet for Kjøbenhavn, at der kan see Paaanke til Indenrigsministeriet, idet man nemlig ikke har nogen saadan sam-

mensat local Autoritet, til hvilken man med den Grad af Sikkerhed kan overlade den endelige Afgjørelse for Kjøbstædernes Vedkommende, som man paa Landet har i de der oprettede Amtsraad. Med Hensyn til Lovens § 4 maa jeg i Henseende til den Øtring, der faldt angaaende de ældre Gangstier, dog være af den Formening, at der er god Grund til, som Lovudkastet har gjort, at trække en Grændse imellem de Tilfælde, hvor et Retsforhold nu eensgang er grundlagt saaledes, at der er Besøielse til at fordrø, at dette Forhold skal vedblive, og de, hvor der skal dannes et nyt Retsforhold. Er der et tilværende Retsforhold skal dette respecteres, og derfor indeholder § 4, at dersom en saadan Sti allerede er udlagt som Kirke- eller Skolesti, eller fra Arilds Tid upaa-talt er benyttet af Alle og Enhver, da indtræder Erstatningsforpligtelsen ikke, fordi der nemlig bestaaer et Retsforhold, der gjælder for Fremtiden, efterdi det eengang er lovligt opstaaet. Noget Andet er det derimod, hvor et nyt Retsforhold af Hensyn til den offentlige Interesse skal indstiftes; der er det fuldkommen klart, at det Offentlige ikke kan have en saadan Ret ligoverfor den private Eier, uden at underkaste sig den Forpligtelse til Erstatning, som Lovudkastet ogsaa er gaaet ud fra. — Endnu vil jeg sluttelig bemærke, at naar § 1 i Udcastet taler om Gangstier, der af Alders Tid ere benyttede som Gjenveie mellem almindelige Landeveie, saa stille disse sig under et ganske andet Synspunkt end de tidligere omtalte Stier, der af Hensyn til den offentlige Interesse skulle finde Sted, nemlig Stier til Kirke, Skole eller Thinghuus, og det foreskommer mig rigtignok tvivlsomt, om det ikke derfor var rettere at udelade af Udcastet denne sidstomtalt Slags Stier, dem, som af Alders Tid have været benyttede som Gjenveie mellem de almindelige Veie. Man fores herved ind paa det privatrettlige Gebeet; der opstaaer nemlig det Spørgsmaal: er Stien virkelig en Gjenvei, der er benyttet fra Arilds Tid, og dersom dette omtvistes, hvorledes bevises det da, at dette er Tilfældet?